

u stěžovatele až do právoplatného rozhodnutí o žalobě o rozvod, nemá tato námitka význam pro rozhodnutí o otázce shora zmíněné, neboť tím, že se stěžovatel domáhá vydání dětí také u francouzského soudu, nestaly se bezpředmětnými návrhy obou rodičů, podané u soudu československého. Ježto zdejší soud ve věci samé dosud nerozhodl, nelze důvodně namítati, že příští rozhodnutí československého soudu jest v rozporu s rozhodnutím soudu francouzského, o němž ostatně stěžovatel sám tvrdí, že má platiti jen až do právoplatného rozhodnutí o žalobě o rozvod. Rekursní soud rovněž správně vyslovil a odůvodnil, že dovolaný soud první stolice jest podle § 109 j. n. příslušným pro tuto nespornou věc, a stěžovatel se odkazuje i po této stránce na důvody napadeného usnesení. Hledíc k vývodům dovolací stížnosti se dodává, že nezáleží na tom, zda byla žaloba Ck VI 173/29 žalobou o rozvod či o výživné, rozhodným jest jen, že žaloba byla dne 24. dubna 1929 stěžovateli doručena v Praze XII. a že podle toho měl stěžovatel tehdy řádné bydliště v Praze XII. (§ 86 j. n.), což se ostatně i v dovolací stížnosti přiznává. Pro posouzení soudní příslušnosti nemá dále význam, zda bydlela tehdy stěžovatelova manželka u rodičů v Karlíně a zda žila se stěžovatelem ve společné domácnosti, neboť soudem podle § 109 j. n. příslušným jest okresní soud, u něhož nezletilý neb opatrovanec má obecný soud ve věcech sporných, podle § 71 j. n. nezletilé děti sdílejí obecný soud otcův a na bydlišti matčině tedy nezáleží. Mylný jest konečně stěžovatelův názor, že jest příslušným ten okresní soud ve Francii, v jehož obvodu dítky byly v době podání návrhů, neboť jde o dítky nezletilé a manželsky zrozené, které jsou — jak již řečeno — podle § 71 j. n. účastny obecného soudu otcova a jím byl v době podání návrhů okresní soud civilní pro Prahu-Jih.

Čís. 10221.

Byl-li první rekurs vzat zpět, lze ve lhůtě podati rekurs nový, leda že by bylo z postupu rekurentova souditi na vzdání se rekursu.

Předpisů absolutně velících je dbáti vždy a bezpodmínečně a ve všech stolicích, i tehdy, nebylo-li jich ještě v době, kdy bylo vydáno rozhodnutí nižší stolice. Takovým předpisem jest ustanovení § 31 náhr. zák. Předpis § 31 náhr. zák. vztahuje se i na případ t. zv. zkráceného přídělu.

(Rozh. ze dne 10. října 1930, R I 731/30.)

Žalobci nabyli koupí od vlastníka zabraného velkostatku pozemku, k němuž si žalovaní osobovali právo chůze. Proti žalobě, by bylo uznáno právem, že žalovaní porušili žalobce v jejich vlastnickém právu a jsou povinni zdržovati se rušebních činů a uvésti vše v předešlý stav, namítli žalovaní najmě, že vydrželi služebnost chůze po pozemku žalobců. Žalobci k tomu odvětili, že služebnost zanikla, nebyvši ohlášena podle § 31 náhr. zák. ve lhůtě tam stanovené. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud zrušil napadený

rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud zrušil usnesení odvolacího soudu a uložil mu, by pomina důvod, z něhož zrušil rozsudek prvního soudu, znovu rozhodl o odvolání.

Důvody:

Stěžovatelé podali proti rozhodnutí rekursního soudu, jež jim bylo doručeno dne 24. července 1930, stížnost nejprve 3. září 1930 a pak novou dne 12. září 1930, v níž současně prohlásili, že prvou stížnost berou zpět. Na otázku, zda takovýto postup jest přípustný a zda je druhou stížnost přijmouti a o ní rozhodnouti, jest odpověděti kladně, protože tím, že první stížnost vzata zpět, nastal týž stav, jakoby byla ještě stížnost nebyla vůbec podána, právo ke stížnosti obživilo a nová stížnost mohla v původní lhůtě býti podána, leda že by postup stěžovatelů byl vzdáním se práva ke stížnosti, čemuž však při současném zpětvzetí staré a podání nové stížnosti tak není. Ana původní lhůta ke stížnosti v čase podání nové stížnosti ještě trvala, jest stížnost tato podána platně.

Ve věci samé jest stížnosti vyhověti. Předpisů absolutně velících, jež mají vždy povahu norem veřejnoprávních, musí býti šetřeno vždy, bezpodmínečně a ve všech stolicích, a to, jak již bývalý nejvyšší soud vídeňský správně vyslovil, dokonce i tehdy, když jich v době, kdy vydáno rozhodnutí nižší stolice, ještě nebylo, jen když v době, kdy rozhoduje stolice vyšší, již tu jsou a jich účinnost nastala. Norma § 31 náhr. zák., podle níž po uplynutí třiceti dnů od poznámky zamýšleného převzetí nelze se domáhati uznání žádného práva věcného, tedy ani služebnosti, ani proti státu ani proti přídělci (proti nabyvateli v řízení pozemno-reformním), jest předpisem veřejnoprávním, absolutně vízícím, a proto nutno k ní hleděti vždy a všude, třebaže jej strana sama uplatniti opomněla, tudíž i ve vyšších stolicích z úřadu. Není proto v právu odvolací soud, nechtěje k němu hleděti proto, že nebyl uplatněn hned v původním řízení v první stolici, nýbrž až v řízení doplňovacím, jež bylo první stolici odvolacím soudem ve zrušovacím usnesení ze dne 8. března 1929 v jiném bodě nařízeno, a maje za to, že je to novota podle § 482 c. ř. s. nepřipustná, poněvadž prý k průpadu podle § 31 jest sice hleděti z úřadu, to však prý jen tehdy, když z přednesu stran vyplývá skutkový stav průpad zakládající, čehož prý v původním řízení v první stolici nebylo, takže se prý doplňovací řízení muselo omeziti podle § 496 druhý odstavec c. ř. s. na body odvolacím soudem ve zrušovacím usnesení poznačené. Avšak otázku, zda k průpadu jest přihlížeti i tehdy, když skutkový stav ji zakládající vyšel na jevo teprve při doplňovacím řízení nebo ve vyšší stolici, lze ponechati stranou a neřešiti ji, neboť nejde jen o ni, nýbrž o šetření normy absolutně vízící, jak uvedeno, což odvolací soud přehlédl. Ostatně již v žalobě bylo tvrzeno, že žalobci obdrželi část sporné parcely přídělem v roce 1921 a z druhého přídělu

roku 1927 další část za spornou cestou, o kteréž ještě v první stolici na jevo vyšlo, že ji žalobci nabyli kupní smlouvou od vlastníka zabraného velkostatku, t. zv. přídělem zkráceným; když tedy již žaloba tvrdila i ohledně druhé části příděl a t. zv. zkrácený příděl byl dokonce prokázán, byl již v původním řízení první stolice i v přednesu stran dostatečný podnět, by se přihlídklo k § 31 náhr. zák. Jest již jen otázkou, zda se tento § 31 vztahuje i na případ t. zv. zkráceného přídělu, jímž se žalobci dostalo druhé části sporného pozemku, na případ nabytí kupní smlouvou od vlastníka zabrané půdy, schválenou Státním pozemkovým úřadem. K této otázce jest přisvědčiti, neboť § 31 váže ztrátu věcného práva, které třetí osoba tvrdí na zabraný pozemek, na jeho neuplatnění ve lhůtě 30 dnů od poznámky zamýšleného převzetí, a tato poznámka právě jest tím, co ztrátu neuplatněného práva ospravedlňuje: každý, kdo míní, že mu přísluší na zabraný majetek věcné právo, měl býti opatrný a starati se o jeho knihovní zápis hned, jak vyšel záborový zákon, neboť zápisem tím bude, jde-li o pozemkovou služebnost, zajištěno její zachování (§ 26 třetí odstavec a § 28 náhr. zák., srovnej § 19 druhý odstavec příd. zák.) a jde-li o jiné věcné právo, jeho účast na přejímací ceně (§ 47 třetí odstavec a násl. náhr. zák.), avšak zákon přes to, že již vyhlášení záborového zákona působilo podle jeho § 1 a 16 zábor, i když pak v knihách nebyl ani poznamenán, a mohl tedy určití lhůtu k uplatňování knihovně nezapsaných práv věcných na zabraný majetek hned od vyhlášení záborového zákona, postupoval právě v prospěchu majitelů takovýchto práv mnohem mírněji, určiv lhůtu teprve od poznámky zamýšleného převzetí, již Státní pozemkový úřad dává na jevo, že vyvlastňovací právo záborovým zákonem mu přiznané chce vykonati a uskutečniti. Má-li však zdárně tento krok provésti, musí co nejdříve přesně věděti, jaká a která věcná práva váznou na půdě, kterou chce převzít; to jest jasné, neboť jest to nutné i hospodářsky i právně, a odtud právě zase lhůta třiceti dní, teď již ovšem dosti krátká, protože zájemníci měli dosti času od vydání záborového zákona. Je-li však těžisko předpisu v poznámce zamýšleného převzetí a v promeškání lhůty, jest lhostejný způsob přídělu, neboť ten i onen způsob sleduje též účel, účel pozemkové reformy, a to, čemu lhůta má zabrániti, by se kdykoli později v nedohledné době neobjevovaly věcné nároky třetích osob, s nimiž při přídělu počítáno býti nemohlo, ježto nebyly Státnímu pozemkovému úřadu známy, a by tedy přídělce po uplynutí lhůty navždy byl proti evikci a proti jiným věcným nárokům chráněn, platí stejně při obojím způsobu, pročez jest předpis § 31 vztahovati na obojí způsob přídělu, tedy i na t. zv. zkrácený. An první soudce vyšetřil dotazem u zemských desk, že poznámka zamýšleného převzetí vázne na pozemku již od roku 1922, podle výpisu z knih stěžovateli se stížností předloženého přesně od 22. července 1922, a žalovaní uplatnili vydržené právo služebnosti teprve v protokolu ze dne 9. června 1928 námitkou proti zápůřčí žalobě, tudíž teprve po případě dávno již nastalém, tedy neprávem, není třeba doplňovati řízení, jak tomu chce odvolací soud, k vůli zjištění někdejšího vydržení, jak správně uznal už první soudce.

Ovšem, by tu byl t. zv. zkrácený příděl, musil by odprodej sporné pozemkové části vlastníkem žalobců býti Státním pozemkovým úřadem schválen. Prvý soudce uvádí, že přípisem přidělového komisariátu a přípisy Státního pozemkového úřadu zjištěno, že »odprodej stal se již předem se souhlasem pozemkového úřadu«, neudává však dotyčné přípisy podle jich data a čísla a v přípisech ve spisech založených nelze se takového potvrzení souhlasu předem daného, který by ovšem stačil, nikde dočísti, nebudou-li tedy přesně tyto přípisy udány anebo nebudou-li to žalovanými doznáno, bude třeba to teprv vyšetřiti, což jest jediným bodem, činícím věc nezralou k rozhodnutí. Sice na nastalý průpad nemělo by to vliv, ježto se dokonál vždy uplynutím třiceti dnů od poznámky zamýšleného převzetí, avšak odprodej bez schválení Státního pozemkového úřadu jest podle § 7 záb. zák. neplatný (nicotný), nezakládá žádných práv pro kupujícího a nebyli by tedy žalobci k žalobě oprávněni, kterýž nedostatek žalovaní jim také skutečně namítali, třeba že slovně z toho důvodu, že nejsou »ještě« vlastníky sporného pozemku.

Čís. 10222.

Předpis § 58 ex. ř. o vyloučení navrácení v předešlý stav při zmeškání lhůty nebo roku platí i v řízení o prozatímních opatřeních.

O návrhu podle § 394 ex. ř. nekoná se ústní jednání.

(Rozh. ze dne 10. října 1930, R I 758/30).

V řízení o náhradu podle § 394 ex. ř. zamítl s o u d p r v é s t o l i c e návrh na povolení navrácení v předešlý stav ohledně lhůty k podání rekursu. R e k u r s n í s o u d napadené usnesení zrušil a odmítl návrh na navrácení v předešlý stav. D ů v o d y : V souzeném případě jde o nárok po rozumu ustanovení § 394 ex. ř. Podle ustanovení § 402 ex. ř. platí i pro řízení o prozatímních opatřeních předpisy exekučního řádu, pokud není nic odlišného v kapitole o prozatímních opatřeních. Podle § 58 ex. ř. jest navrácení v předešlý stav při zmeškání lhůty neb roku v exekučním řízení nepřipustné. A poněvadž v tomto směru není v §§ 378 až 402 ex. ř. nic odlišného ustanoveno, jest návrh takový v řízení o nich nepřipustným. Vzhledem k tomu, že jde o předpisy práva donucovacího, takže jest jich dbáti z úřadu, jest usnesení prvního soudu rozhodující věcně o návrhu, jako zmatečné zrušiti a návrh odmítnouti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu,

n e b o ť

jeho vývody není vyvráceno správné, věci i zákonu vyhovující odůvodnění napadeného usnesení, k němuž se vzhledem k vývodům stížnosti dodává, že opačnému mylnému názoru stěžovatelky nesvědčí ustanovení § 58 druhý odstavec ex. ř., podle něhož ustanovení o nepřipustnosti ob-